

Sygn. akt II UK 98/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku J. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w P.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z działaniami wojennymi,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 16 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację J.P. od wyroku z dnia 18 stycznia 2013 r., którym Sąd Okręgowy P. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 24 września 2012 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P., uchylającej decyzje z dnia 27 lipca 2012 r. i z dnia 3 września 2012 r. i odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty inwalidy wojennego.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie: 1) art. 5 w związku z art. 212 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik sprawy i stanowiące równocześnie przyczynę nieważności postępowania określoną w art. 379 pkt 5 k.p.c., przez zaniechanie udzielenia odwołującemu się - pomimo widocznej jego nieporadności - stosownych pouczeń, w szczególności o celowości ustanowienia fachowego pełnomocnika procesowego, co skutkowało

pozbawieniem odwołującego możliwości obrony jego praw; 2) art. 477¹⁰ § 2 w związku z art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozważenie nieprawidłowości postępowania przeprowadzonego przed Sądem pierwszej instancji, a związanych ze zgłoszeniem nowego żądania, nierozpoznanego wcześniej przez organ rentowy, które skutkować winno przekazaniem sprawy w tym zakresie do rozpoznania organowi rentowemu; 3) art. 12 ust. 2 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (dalej: „ustawa o kombatantach”), przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przyznanie przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych uprawnienia do świadczenia pieniężnego przewidzianego w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich nie może stanowić, obok innych środków dowodowych, podstawy do przyznania renty przewidzianej w art. 12 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b i c ustawy o kombatantach; 4) art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin w związku z art. 12 ust. 2 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o kombatantach, przez błędną ich wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie przejawiające się w odmowie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych i innych uprawnień przewidzianych w przepisach ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o kombatantach z uwagi na brak decyzji Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzającej fakty, o których mowa w art. 4 tej ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - nieważnością postępowania oraz po drugie - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, czy dla ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń pieniężnych i innych uprawnień przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu

inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o kombatantach niezbędna jest decyzja Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzająca fakty, o których mowa w art. 4 tej ustawy, czy też wystarczająca jest decyzja Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przyznająca uprawnienia do świadczenia pieniężnego przewidzianego w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich - w połączeniu z innymi środkami dowodowymi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarżący nie zdołał wykazać przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania oraz występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Po pierwsze, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że naruszenie art. 5 i art. 212 k.p.c. poprzez nieudzielenie stronie pouczeń co do czynności procesowych, w szczególności zaś pouczenia co do możliwości zgłoszenia wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu, nie powoduje nieważności postępowania, lecz może być jedynie uchybieniem procesowym mającym wpływ na wynik sprawy, jeżeli *in concreto* zachodziła potrzeba udzielenia stronie stosownych pouczeń (por. np. wyroki z dnia 2 lutego 2011 r., I UK 293/10, LEX nr 811821 oraz z dnia 21 marca 2013 r., II CSK 322/12, LEX nr 1314144 i powołane w nich orzecznictwo).

Po drugie, twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Tymczasem formułowana przez skarżącego wątpliwość została już rozstrzygnięta przez Sąd Najwyższy, a kwestia ta jest postrzegana jednolicie. I tak,

między innymi w wyroku z dnia 7 października 2003 r., II UK 59/03 (OSNP 2004 nr 14, poz. 246) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że stwierdzenie przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych uprawnienia do ubiegania się o świadczenie pieniężne przewidziane w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich nie stanowi podstawy do przyznania renty przewidzianej w art. 12 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach. W konsekwencji brak decyzji stwierdzającej uprawnienia kombatanckie pozbawia uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o kombatantach, decyzja ta jest bowiem wyłącznym dowodem stwierdzającym te uprawnienia, co wyklucza możliwość udowodnienia tej okoliczności innymi środkami dowodowymi. Zbieżny pogląd został wyrażony np. w wyroku z dnia 18 lipca 2007 r., I UK 21/07 (Monitor Prawa Pracy 2007 nr 11, s. 603).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.